

STÄNDIGE SEKRETERAREN

Förbundet Svensk Fäbodkultur
och utmarksbruk

Stockholm 2021-08-27

Dnr 21081

Brev till stöd för att fäbodkulturen, särskilt med avseende på dess musikkultur, upptas av Unesco som immateriellt världsarv

Kungl. Musikaliska Akademien vill anförande följande som stöd för nomineringen till Unesco av den svenska fäbodkulturen som ett immateriellt kulturarv:

Fäbodbruket är en särpräglad kulturform, bland annat genom att det representerar kultur och kunskap som genom tiden förts vidare primärt mellan kvinnor. Vid sidan av den praktiska kompetensen vid handhavandet av boskapen på fäboden har en unik musikkultur vuxit fram under lång tid inom fäbodbruket: Musikinstrument som näverlur och kohorn har traditionellt brukats både som arbetsredskap i fäbodbruket och som musikinstrument för nöje och konstnärligt uttryck. Det skandinaviska kohornets speciella utformning med fingerhål, vilket möjliggör avancerat melodispel av vallåtar, är unik i världen. Till musikkulturen hör också lockropet, där rösten används som kommunikationsmedel mellan djur och människa och mellan människor. En specifik form av lockrop inkluderande melodislingor i högt läge, i dagligt tal kallat *kulning*, är ett unikt vokalt uttryckssätt primärt kopplat till kvinnoröstens möjligheter som utvecklats inom fäbodkulturen i Skandinavien. Dess improvisatoriska form är strukturerad i oftast ordlösa fraser, med särpräglad tonalitet. *Kulning* har utvecklats i fäbodbrukets kontext, men är idag också ett vokalt uttryck utanför fäboden. *Kulningen* ljuder idag i många olika musikaliska sammanhang, men fäbodbrukets kontext möjliggör fortlevandet och utvecklingen av fäbodens musikkultur i vårt nutida samhälle och skapar en kulturell förankring för det musikaliska uttrycket som kan inspirera professionella sångare idag att lära sig det unika röst användningssättet.

KUNGL. MUSIKALISKA
AKADEMIEN

STÄNDIGE SEKRETERAREN

I ett musikaliskt perspektiv av särskild betydelse för Kungl. Musikaliska Akademien är immateriella värden i fäbodbruket att det representerar en unik musikkultur, en unik röst användning och musikalisk form i lockrop, och lyfter fram kvinnorösten som fundamentalt kommunikationsmedel mellan människor och mellan människor och djur och för musikaliskt uttryck.

Fäbodbrukets musikkultur är både i ett historiskt perspektiv och idag en källa till musikalisk utveckling både i sin egen form och för en mängd olika musikaliska uttryck i Sverige och internationellt.

Kungl. Musikaliska Akademien gnm

Fredrik Wetterqvist

Kungl. Musikaliska Akademien inrättades år 1771 och har som ändamålsparagraf att ”främja tonkonsten och musiklivet. Den skall därvid följa utvecklingen inom det svenska och internationella musiklivet, ta initiativ för att gagna musikkulturen samt på musikens skilda områden stödja utbildning, forskning och konstnärligt utvecklingsarbete.”

KUNGL. MUSIKALISKA
AKADEMIEN